

کیمیا

موضوعات و اخبار حوزه اجتماعی گسترده‌گی فراوانی داشته و همواره اتفاقات مهم و اثر گذاری در این حوزه به ثبت می‌رسد، از مباحث مربوط به سلامت و بهداشت و درمان و زنان و خانواده گرفته تا موضوعات قضایی و انتظامی و حوزه‌های مهمی چون آموزش و پرورش و میراث فرهنگی و البته موضوعات مربوط به حوزه شهر و مدیریت شهری و حوادث

صورت رایگان تحت پوشش بیمه سلامت قرار گرفتند و دولت سیزدهم با این اقدام، حرکت مؤثر دیگری در حوزه سلامت به ثبت رساند.
- برای کاهش هزینه‌های سلامت مردم، وزیر بهداشت در مردمانه پارسال، از رایگان شدن تمام خدمات بستری و سرپایی سه دهک اول جامعه در مراکز و بیمارستان‌های دولتی خبر داد تا از این طریق علاوه بر رایگان شدن

-قوه قضائیه عزم جدی در بازپس گیری اراضی تغییر کاربری داده شده نشان داد از جمله تخریب ۶۴ ویلای غیرقانونی در نوشهر.
- برخورد بدون تبعیض با فساد به‌ویژه در رسیدگی به پرونده فرزندان معاون اول قوه قضائیه نیز از دیگر موارد قابل توجه در کارنامه یکساله قوه قضائیه بود.

کیهان بررسی می کند

نگاهی به مهم‌ترین خبرها و دستاوردهای حوزه اجتماعی در سال ۱۴۰۲

مهدی برازنده |

و رخدادهای طبیعی و محیط زیستی، همگی زیرشاخه حوزه اجتماعی به‌شمار می‌روند. در سال ۱۴۰۲ شاهد اتفاقات بزرگ و اثر گذاری در حوزه اجتماعی بودیم و در گزارش زیر قصد داریم تـا برخی از مهم‌ترین اخبار و اتفاقات این حوزه را مرور کنیم، تا ضمن یادآوری آنچه در ۱۴۰۲ گذشت، چشم‌اندازی به آینده و سال جاری داشته باشیم.

سلامت

- یکی از بزرگ‌ترین اتفاقاتی که به واسطه وزارت بهداشت و البته همراهی مردم کشورمان در حوزه سلامت به ثبت رسید و برکات زیادی به همراه داشت، اجرای طرح پوشش ملی سلامت با غرابلگری ۴۶ میلیون نفر بود. در این پوشش سراسری، میزان فشار خون و دیابت ۴۶ میلیون نفر از افراد بالای ۱۸ سال کشورمان به مدت چند هفته اندازه‌گیری و غرابلگری شد.

- در اواخر سال ۱۴۰۲ درمان کودکان زیر هفت سال در مراکز درمانی دولتی رایگان شد و این طرح از اسفندماه پارسال به اجرا درآمد تا بخشی از هزینه خانوارهای دارای فرزند زیر هفت سال کاهش پیدا کند.

- سال گذشته طرح «پزشک خانواده» در ۹۵ شهر به اجرا درآمد و گام بزرگی در راستای طرح پزشک خانواده که سال‌ها در انتظار اجرای آن بودیم برداشته شد. هرچند امید می‌رود که این طرح در سال جاری گسترده‌تر و در سطوحی بزرگ‌تر در کشورمان اجرا شود.

- در روزهای پایانی سال بود که با تقدیر سازمان جهانی بهداشت اعلام شد؛ طرح «سلامت خانواده» به نام ایران ثبت جهانی شده است.

- در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۲ میلیون نفر به

رئیس دبیرخانه شورای نظارت بر اسباب‌بازی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در بررسی چالش‌های موجود در صنعت اسباب‌بازی به موضوعاتی نظیر اتحادیه نداشتن تولیدکنندگان اسباب‌بازی، استاندارد نداشتن اکثر اسباب‌بازی‌های موجود در بازار، افزایش قاچاق اسباب‌بازی، عدم قیمت‌گذاری تخصصی و... پرداخته است.

آیدین مهدی‌زاده که در بخش اول گفت‌وگو با ایسنا به بررسی چالش‌های موجود در صنعت اسباب‌بازی یعنی

بازار بی‌سامان اسباب‌بازی در ایران از افزایش قاچاق تا نبود استاندارد

عدم حضور دبیرخانه شورای نظارت بر اسباب‌بازی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در تدوین سند ملی اسباب‌بازی و بدون متولی بودن این صنعت و حتی گاهی نکتـر متولیان آن اشاره کرده بود، در بخش دوم گفت‌وگو، با اشاره به اینکه در حوزه اسباب‌بازی اتلاف زمان و منابع وجود دارد، گفت: گویا ایـن روند به شخصیت صنعت اسباب‌بازی تبدیل شده است. مهم‌ترین نکته این است که کلا موضوع اسباب‌بازی در هیچ ساختاری، حتی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، اولویت نیست و موضوع تولید اسباب‌بازی چندان نهادینه نشده است و آن را جدی نمی‌گیرند.

می‌توانستیم حرف اول تولید اسباب‌بازی در آسیا را بزیم، اگر...

او بیان اینکه دستورالعمل وظایف فرهنگی دستگاه‌ها در صنعت اسباب بازی سال ۹۲ ارائه شده است، اظهار کرد: اگر دستگاه‌ها حتی به ۵۰ درصد آن هم عمل کرده بودند، تحول ایجاد می‌شد و حتی می‌توانستیم بگوییم ایران در زمینه اسباب‌بازی حرف اول را در غرب آسیا می‌زد.

مهدی‌زاده ادامه داد: از طرفی متأسفانه این صنعت هیچ گاه دارای صنف و اتحادیه نبوده و همین موضوع باعث شده است که آمار و نظارت دقیقی در این زمینه وجود نداشته باشد.

او افزود: علی‌رغم اینکه بیش از ۶ سال از تأسیس انجمن تولیدکنندگان اسباب‌بازی می‌گذرد، اما هیچ فعالیت جدی و مشخصی در راستای ساماندهی واحدهای صنعتی انجام نداده است و هیچ چشم‌انداز

صورت رایگان تحت پوشش بیمه سلامت قرار گرفتند و دولت سیزدهم با این اقدام، حرکت مؤثر دیگری در حوزه سلامت به ثبت رساند.

وزیر بهداشت در مردمانه پارسال، از رایگان شدن تمام خدمات بستری و سرپایی سه دهک اول جامعه در مراکز و بیمارستان‌های دولتی خبر داد تا از این طریق علاوه بر رایگان شدن

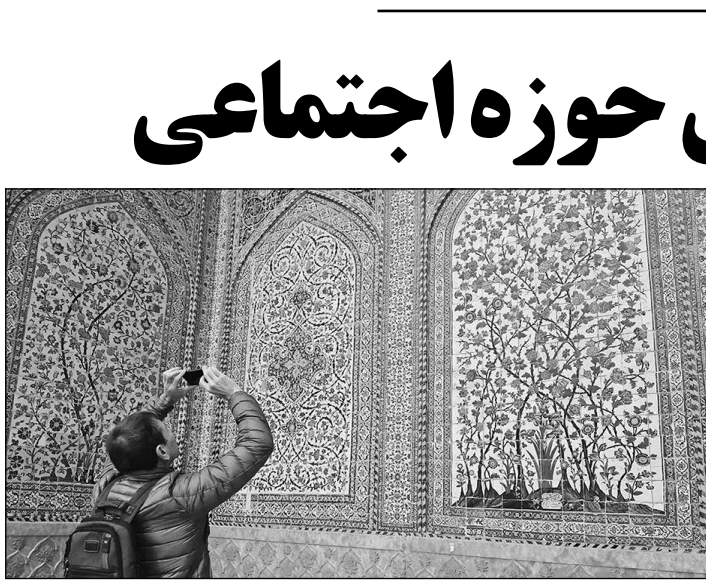
-سـال گذشته، بعد از اجرای طرح رتبه‌بندی و موج بازنشتنگی معلمان، شاهد کمبود معلم در کلاس‌های درس بودیم که بر برگزاری آزمون استخدامی و به‌کارگیری نیروهای بازنشته و خرید خدمات این مشکل برطرف شد.

-امید است در سال جاری، با آزمون استخدامی آموزگاری که اسفندماه ۱۴۰۲ برگزار شد و پیش‌بینی آزمون جذب دبیر در

بودجه سال ۱۴۰۳ را به‌طور قابل توجهی افزایش داد و ۱۵۰ هزار میلیارد تومان برای امسال سته شده البته ناگفته نماند که نیمی از این بودجه مانند سال گذشته به بخش توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی ازجمله مترو و اتوبوس اختصاص یافته است که می‌تواند نوبدییـهـ حل بخش عمده‌ای از مشکلات این بخش مهم باشد.

-در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۰۰ پوشش امید و

- علاوه بر اینها، تفاهم‌نامه خوبی بین شهرداری تهران و چند شرکت چینی انجام شد که علاوهبر قرارداد خرید بیش از هزار واگن مترو، بر اساس این قراردادها در بخش برقی‌سازی حمل‌ونقل می‌توان به قرارداد خرید دو هزار و ۵۰۰ دستگاه اتوبوس برقی، ۲۷ هزار و ۵۰۰ دستگاه تاکسی، ۱۰ هزار دستگاه ون و ۱۵۰ هزار دستگاه موتور کار اشاره کرد که تا نیمه نخست

سال ۱۴۰۳ وارد کشور خواهند شد، مزیت این وسایل نقلیه آن است که همگی برقی هستند و طبیعاً تأثیر خوبی در کاهش آلودگی هوای تهران خواهند داشت. در کنار این قرارداد خرید دو هزار و ۵۰۰ اتوبوس هم از شرکتهای دخلی منفذ شده است. امید است با اقدامات انجام شده شاهد کاهش آلودگی هوا در کلانشهر تهران باشیم.

میراث فرهنگی و گردشگری

- در سال ۱۴۰۲ بیش از پنج میلیون گردشگر خارجی وارد کشور شدند و شاهد رشد ۴۲ درصدی ورود گردشگران بودیم. این موضوع با توجه به تلاش دشمنان در راستای ایران‌هراسی و فتنه سال ۱۴۰۱ اتفاقی خوب و قابل توجه به حساب می‌آید.

-سال گذشته وزیری بسیاری از کشورها برای تسهیل سفر گردشگران به کشورمان لغو شد. کمالینکه به گفته عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در بهمن‌ماه

- سال گذشته شاهد افزایش صدور پروانه ساخت‌وساز در بافت فرسوده بودیم و بخش‌هایی که در بخش فرسوده قرار گرفته‌اند، می‌توانند از مواهب این اتفاق بهره‌مند شوند.

- یکی از اتفاقات ملموس و مثبت در شهر تهران این بود که یک میلیون و ۵۲۰ هزار تن آسفالت در معابر پایتخت ریخته شد تا رکورد آسفالت‌ریزی از ابتدا تاکنون در تهران شکسته شود.

- تعداد ایستگاه‌های افتتاح‌شده مترو در سال ۱۴۰۲ بالاتر از میانگین ۲۵ سال گذشته بود و شاهد افتتاح چندین ایستگاه مترو در خطوط مختلف، خصوصاً در خط ۶ مترو تهران بودیم و البته کلنگ‌زنی خط ۸ مترو هم انجام شد.

افتخار برگزار شد و طرح‌ها و افتتاح‌های کلان و خوبی مثل افتتاح ایستگاه‌های مترو، تقاطع‌های غیرمسطح، گسترش فضای سبز، میوه و تره‌بار، نهضت آسفالت‌ریزی، ورود اتوبوس‌های جدید و...

را شامل می‌شوند.

- سال گذشته شاهد افزایش صدور پروانه ساخت‌وساز در بافت فرسوده بودیم و بخش‌هایی که در بخش فرسوده قرار گرفته‌اند، می‌توانند از مواهب این اتفاق بهره‌مند شوند.

- یکی از اتفاقات ملموس و مثبت در شهر تهران این بود که یک میلیون و ۵۲۰ هزار تن آسفالت در معابر پایتخت ریخته شد تا رکورد آسفالت‌ریزی از ابتدا تاکنون در تهران شکسته شود.

- تعداد ایستگاه‌های افتتاح‌شده مترو در سال ۱۴۰۲ بالاتر از میانگین ۲۵ سال گذشته بود و شاهد افتتاح چندین ایستگاه مترو در خطوط مختلف، خصوصاً در خط ۶ مترو تهران بودیم و البته کلنگ‌زنی خط ۸ مترو هم انجام شد.

انتظامی

- در حوزه انتظامی، شاهد فعالیت‌های فراوانی در حوزه‌های مختلف مرتبط با زندگی مردم بودیم. از صدور گزنامه زبارتی ارزان‌قیمت و فوری بودیم.

همچنین در سال ۱۴۰۲ بیش از ۷۰ شهید فراجا در بخش‌های مختلف انتظامی برای حفظ امنیت و آرامش مردم تقدیم شدند.

- اقدامات مؤثر و بزرگی نیز در برخورد قاچاق کالا و ارز توسط پلیس امنیت اقتصادی صورت گرفت.

آموزش و پرورش

- در سال ۱۴۰۲ یـا از کش و قوس‌های فـراوان، طرح رتبه‌بندی معلمان تکمیل و اجرا شد.

شوخی نیست و در صورت عدم دریافت استاندارد، از سال آینده اسباب‌بازی‌ها توقیف می‌شود، اما در سمت مقابل باید دید خود سازمان استاندارد در این زمینه

مهدی‌زاده ادامه داد: البته این‌گونه هم نبوده است که رشد تولید نداشته باشیم، تعداد تولیدکنندگان و حتی تولید محصول

افزایش یافته است، اما شتاب تولید داخل با شتاب رشد درخواست از صنعت اسباب‌بازی در دنیا همسو نیست.

او افزود: در این بین نکته مهم دیگر این است که اکنون دیگر مانند گذشته تنها کودکان متقاضی اسباب‌بازی نیستند و تقاضای بازی‌های مخصوص بزرگسالان مانند بازی‌های رومیزی نیز افزایش یافته است.

در چنین شرایطی خانواده‌نمونه‌های خارجی اسباب‌بازی را هم می‌بیند و طبیعتاً تقاضای اسباب‌بازی‌های جدید هم به نیاز او اضافه می‌شود.

او افزود: با افزایش تنوع، اسباب‌بازی بیش از گذشته وارد سید خرید خانواده شده است، اما در عین حال افراد در انتخاب

واردات، موفقیت جشنواره ملی اسباب‌بازی، تغییر مدیریت شورای نظارت بر اسباب‌بازی، افزایش سرمایه‌گذاران در حوزه اسباب‌بازی و... مؤثر بود.

افزایش قاچاق اسباب‌بازی

طراحی ۵ سال گذشته

او درباره جلوگیری از قاچاق اسباب‌بازی، توضیح داد: تمام آمارها از سال ۹۸ به بعد نشان می‌دهد که قاچاق اسباب‌بازی افزایش یافته است. در چند سال اخیر خانواده‌ها تک فرزند شده‌اند و همین امر باعث شده است که به خرید اسباب‌بازی برای کودکان‌شان اهمیت بیشتری دهند که با این اتفاق عملاً سرانه استفاده از اسباب‌بازی در دست‌ان آمده است زیر قیمت می‌فروشد.

او اشاره به اینکه قیمت‌گذاری زیر نظر شورای نظارت بر اسباب‌بازی انجام

نمی‌شود، بیان کرد: در همه این سال‌ها ابعاد فرهنگی موضوع را بررسی کردیم؛ قیمت‌گذاری کاملاً سنتی انجام می‌شود،

یکی از مسائل مهم حوزه اسباب‌بازی در کشور قطع ارتباط تولیدکننده با بازار بوده است. ضعف شبکه توزیع و اینکه چیزی تحت عنوان توزیع‌کننده علمی و رسمی اسباب‌بازی در ایران نداریم سبب شده است تولیدکننده حتی نداند قرار است چه تعداد در بازار فروشد و اطلاعات خاصی از بازار نداشته باشد. این فضای سنتی باعث شده است که هیچ توزیع‌کننده و بَنگداری اطلاعات دقیقی از بازار ارائه ندهد تا بتوان

حالت درستی انجام داد.

سطح پایین تکنولوژی تولید اسباب‌بازی در ایران

مهدی‌زاده افزود: به شکل متشکوک و جالبی، تولیدکننده در پستو اسباب‌بازی تولید می‌کند و به بازار می‌آورد، در صورتی که در هیچ صنعتی روند تولید به این صورت نیست و همه صنایع با نیازسنجی از بازار تولید می‌کنند. علت این رخداد در صنعت اسباب‌بازی ایران به این علت است که سطح تکنولوژی پایین است و گاهی حتی برخی شب تصمیم به تولید می‌گیرند و صبح به تولیدکننده اسباب‌بازی تبدیل شده‌اند چون حالت کژخوله‌ای و مهندسی شده ندارد.

او با اشاره به مهندسی اسباب‌بازی ایرانی گران است و با اختلاف قیمتی کمی، مصرف‌کننده ترجیح می‌دهد اسباب‌بازی خارجی بخرد، اظهار کرد: تیراژ تولید به شدت پایین است و در کشور چیزی تحت عنوان خط تولید بدون توقف اسباب‌بازی نداریم و تولیدات کارگاهی و مونتاژ شده است، وقتی در چنین مقیاسی، تولیدکننده اسباب‌بازی نبودیم عملاً چیزی به عنوان قیمت‌گذاری برنامه‌ریزی شده هم نداریم.

جبر قیمت‌گذاری به واسطه چینی‌ها!

رئیس دبیرخانه شورای نظارت بر اسباب‌بازی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، تأکید کرد: البته در مورد بازی‌های رومیزی، اگر یک بازی قیمت بیشتری ارائه می‌کرده عملاً از بازار حذف شده است و این مسئله باعث شده است در بازی‌های رومیزی قیمت‌ها تقریباً بی‌شبه هم باشد، اما در مورد اسباب‌بازی‌های چوبی، پارچه‌ای، پولیشی و... به خاطر اینکه قابل در این بازار با کالای وارداتی چینی است، عملاً جبر قیمت‌گذاری داریم چون اسباب‌بازی قاچاق چینی وارد شده مستقر شوند تا بتوان حمایت دقیقی از آنها انجام داد. مشکل بعدی با وزارت ارشاد است که هیچ فضای برای پذیرش اسباب‌بازی به عنوان اثر فرهنگی تعریف نکرده است

تولیدکنندگان حمایت می‌شوند؟

او درباره حمایت از تولیدکنندگان حوزه اسباب‌بازی، بیان کرد: متولی اصلی

صفحه ۶

سه‌شنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۳

۲۲ رمضان ۱۴۴۵ - شماره ۲۳۵۴۵

مهاجرت مسئله‌ای چندوجهی و مواجهه‌ای فرصت‌نگر

«نکته مهمی که باید آینده‌سازان در نظر داشته باشند، این است که در کشوری زندگی می‌کنند که از نظر ظرفیت‌های طبیعی و انسانی، کم‌ظطیر است و بسیاری از این ظرفیت‌ها با غفلت دست‌اندرکاران تاکنون بی‌استفاده یا کم‌استفاده مانده است. همت‌های بلند و انگیزه‌های جوان و انقلابی، خواهند توانست آنها را فعال و در پیشرفت مادی و معنوی کشور به معنی واقعی جهش ایجاد کنند» «بناپناه گام دوم انقلاب اسلامی، ۲۲ بهمن ۱۳۹۷).

دکتر مصطفی زمانیان رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری

مهاجرت به عنوان پدیده‌ای چندوجهی، امروز تنوعی از سبک‌ها و روش‌ها را به خود گرفته است که از مهاجرت فردی تا مهاجرت کسب‌وکارها را شامل می‌شود؛ اما مهاجرت در همه انواع خود، اساساً مولود تقابل کشش و رانش «سرمايه» است. روزگاری در سطح شرک‌تها جدی بوده و امروزه در سطح کشورها شکل گرفته است. هر چه ظرفیت نخبگانی بیشتری می‌شود، قدرت این نیروهای کششی و رانشی نیز بیشتر می‌شود و دلیل پیچیدگی سیاست‌گذاری مهاجرت، به‌ویژه مهاجرت نخبگان، در تقابل همین نیروهای عمل‌کننده است.

یکی از مسائل مهم در این موضوع، نوع ادراک و تفسیر حکمرانان از مهاجرت است که در طیفی بین دو قطب «فرصت‌انگاری» و «تهدیدباوری» تعریف می‌شوند. مدیریت مؤثر سرمايه انسانی ملی در گرو تفسیری صحیح از پدیدهٔ مهاجرت و اتخاذ سیاست‌های متناسب به به‌کارگیری توان نیروی انسانی داخل کشور و ظرفیت‌های مهاجران به خارج از کشور است. این فرصت راهبردی، تنها وقتی فراهم می‌شود که در ادراک مسئلهٔ مهاجرت، «چرخش گفتمانی» رخ دهنده، چراکه «تفسیر تهدیدانگارانۀ سیاست‌گذار» در کنار «تصور رؤیایرانانه جامعه» از مهاجرت که نتیجهٔ عملیات پیچیدهٔ شناختی بر آذهان ایرانیان است، پرداخت سیاستی به مهاجرت را به امری «سیاست‌زده و حساسیت‌برانگیز» تبدیل کرده است.

در نتیجه، امکان بهره‌مندی از فرصت حضور و فعالیت نخبگان و متخصصان مهاجرت‌کرده برای استمرار پیوند با سرزمین مادری و مشارکت اجتماعی آنها برای حل مسائل داخل کشور، تنها در صورتی فراهم خواهد شد که رویکرد سیاستی از «تهدیدانگاری صرف» به «فرصت‌گرایی واقع‌بینانه» تعدیل شود. آن‌گونه که بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته در مواجهه با مهاجرت نخبگان، از فرصت مهاجرت ظرفیت نخبگانی خود برای انتقال و تبادل دانش و فناوری استفاده می‌کنند. بسیاری از کشورها بسا به‌کارگیری الگوهای نوین «حکمرانی مهاجرت» به دنبال ایجاد پیوند راهبردی با موهطنان مهاجرت‌کرده خود هستند تا بتوانند از فرصت‌های اقتصادی و تجاری، انتقال فناوری و دانش، و سایر زمینه‌های تعامل بهره‌برداري کنند.

دومین مسئله و رویکرد نادرست در تحلیل مسئلهٔ مهاجرت نخبگان، پرداخت تک‌وجهی به این پدیده چندوجهی و تقلیل آن به انگیزه‌ها، زمینه‌ها و عوامل صرفاً معیشتی است. واقعیت آن است که مسئلهٔ مهاجرت، دارای ابعاد گوناگون و متأثر از عوامل فرهنگی و اجتماعی است. احساس «مؤثر نبودن»، «شنیده نشدن» و «نقش نداشتن» در کنار فقدان تصویر روشن از آینده خود در کشور، بخشی از این عوامل و زمینه‌های مؤثر را تشکیل می‌دهند. در چنین شرایطی فرد، حس بی‌وطنی و عدم تعلق اجتماعی به سرزمین مادری می‌یابد و به «وطن‌گرینی جدید» گرایش می‌یابد. این موضوع در کنار عدم اعتماد اجتماعی او به حاکمیت و بلکه کل نظام اجتماعی، موجب عدم مشارکت اجتماعی مؤثر در ساخت آینده کشور می‌شود. مجموع کاهش این سه شاخص (تعلق اجتماعی، اعتماد اجتماعی و مشارکت اجتماعی)، کلیتً «سرمايه اجتماعی» را فرو کاسته و موجب افزایش گرایش به مهاجرت می‌شود.

کسب‌ک به ارائه «تصور امیدبخش از آینده ایران»، یکی از پیش‌نیازهای پیشرفت کشور است. درواقع اگر اقدامات دولتها در جهت رفاه و ارتقای کیفیت زندگی مردم در ادراک تصویر روشن از آینده نمایان شود، اندک‌اندک جامعه و به‌ویژه نخبگان به سمت همراهی و مشارکت عمومی با برنامه‌های دولت حرکت می‌کنند و در نتیجه، برنامه‌های تحولی دولت با مشارکت مردم به توفیق می‌انجامد.

«خلق تصویر آینده» نسیبتی تنگناگن با مسئله بازسازی «سرمايهٔ اجتماعی» دارد. درواقع اگر با ارائه تصویری امیدبخش از آینده ایران، مشارکت نخبگان در حل مسائل کشور تقویت شود، اعتماد اجتماعی و احساس تعلق آنها به جامعه و نظام ارتقا خواهد یافت. در نتیجه امکان استفادهٔ حداکثری از سرمايهٔ انسانی نخبگان در داخل و چه خارج از کشور به‌خوبی فراهم خواهد آمد؛ چراکه با ارائه تصویر روشن و امیدبخش از آینده اعتماد به حاکمیت، احساس تعلق اجتماعی و همچنین عاملیت عمومی و مشارکت اجتماعی نیز ارتقا خواهد یافت.

تصویر روشن از آینده وقتی محقق و تثبیت می‌شود که نخبگان علمی، چه داخل و چه خارج از کشور، احساس کنند که مؤثر واقع می‌شوند و به‌اصطلاح، میدانی برای نقش‌آفرینی پیدا می‌کنند. آنها با احساس تأثیرگذاری در امور کشور، اعتماد بیشتری به آرمان‌های نظام و انقلاب خواهند داشت و در نتیجه نقش بیشتری نیز در کمک به حل مسائل اساسی و پیشرفت کشور اموا خواهد کردند. این فرایند، با استفاده از ظرفیت نخبگان مهاجرت‌کرده، به هدف کامل خود دست خواهد یافت.

با‌نظر به تأکیدات مقام معظم رهبری مبنی بر آینده‌سازی، امیدبخشی و فعلیت‌رسانی ظرفیت‌های ایران از یک‌سو و ضرورت نگهداشت و زمینه‌سازی برای نقش‌آفرینی نخبگان در کشور از سوی دیگر، مناسب است که راهبردهای پیشنهادی ذیل، با توجه و همتی مضاعف دنبال گردد.

۱. حقیقت آن است که تعدد و تکرار واژه‌پردازیهایی همچون «فرار مغزها»، «منع مهاجرت» و «بحران مهاجرت» در ادبیات سیاسی و سیاستی کشور نشان می‌دهد که مهاجرت، اکنون از یک «مسئله سیاستی» نه تنها به یک «پدیده سیاسی» بلکه به یک «روایت سیاست‌زده» تبدیل شده است؛ درنتیجه «انزگاری گفتمانی»، پیش‌نیاز «بازسازی سیاستی» در مدیریت این پدیده چندبعدی اجتماعی است.

۲.اکنون که به سال‌های پایانی «سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴» رسیدیم،هیم، نیاز است که ضمن یک تحلیل واقع‌بینانه از میزان کامیابی‌ها و ناکامی‌ها در تدبیراتی به دست‌یابی به اهداف سند، دلایل و علل عدم توفیق را شناسایی کرد و آن‌گاه به چشم‌اندازپردازی برای پیش روی کشور پرداخت تا با «خلق تصویر ایران آینده» همه ایرانیان، در داخل یا خارج کشور، ایران را بسازند.

۳. حکمرانی مهاجرت باید در ذیل «سیاست همسایگی» و «دیپلماسی متوازن» به، منزله ابزار رشد و راهکار توسعه منطقه‌ای بازتعریف شود؛ ازاین‌رو باید بر تغییر زاویه دید نسبت به مسئله مهاجرت باید کوشید از ظرفیت‌های توانمان مهاجرپرستی و مهاجرپذیری برای تأمین منافع ملی بهره برد. تعاملات با ایرانیان خارج از کشور نیز باید ذیل این رویکرد جدید به مهاجرت بازتعریف شود و از طریق توجه بیش از پیش به ظرفیت «شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور» به ساماندهی ظرفیت‌های گسترده‌ای پرداخت که می‌تواند «توفیق مهاجرت‌بری» را کمال سازد.

۴. مهاجرت، پدیده‌ای مدیریت‌پذیر است؛ ازاین‌رو باید بر راه‌اندازی و جهت‌گیری درست «سازمان ملی مهاجرت» اصرار ورزید تا از همین ابتدا گرفتار سوگیری‌های حاقالی و تهدیدانگاری صرف نشود تا ضمن توجه به ابعاد امنیتی آن، بتواند مهاجرت را به خدمت پیشرفت ایران اسلامی درآورد.

۵. در چارچوب نظام «حکمرانی مهاجرت» و در کنار توجه ویژه به مسئله مهاجرت نخبگان باید با طراحی الگوهای بازدارنده و سیاست‌های تثبیت‌ساز، مسئله مهاجرت شرکت‌های نوپا و نوافرین را تدبیر کرد و با بهبود فضای کسب‌وکار و رشد زبست‌بوم نوافرینی، بر روندهای باثبات و پیش‌بینی‌پذیری سرمايه‌گذاری‌های خطرپذیر در این مجموعه افزود.

۶. با توجه به دگرگونی‌های صورت گرفته در معنای شهروندی و لزوم توسعه ارتباطات بین‌المللی، نیاز است که قوانین‌ناظر به تابعیت و ابعاد حقوقی و قضایی «تابعیت مضاعف» بازتعریف گردد تا ضمن رعایت بی‌سامحه الزامات امنیتی و سیاسی در جرائم امنیتی، موانع حقوقی همکاری‌های بین‌المللی برطرف شود و زمینه به‌کارگیری ظرفیت‌های کارشناسی و متخصصان دوتابعیتی برای همکاری‌های رسمی و همدفند مهیا گردد.

۷. از دیگر راه‌های حل مسئله مهاجرت در دنیای امروز، مهاجرپذیری مشروط و مستقت است. به این معنا که بر اساس یک نیازسنجی واقعی و متناسب با برنامه توسعه علمی و فناوریانه کشور، ظرفیت‌های کارشناسی خارج از کشور شناسایی گردد و زمینه برای مهاجرت‌های سازمان‌یافته و به‌کارگیری آنها در ایران فراهم آید؛ ازاین‌رو روش‌های مهاجرپذیری گزینش‌شده ونظام‌یافته‌ای مثل روزانه‌ی به کسب‌وکارهای نوافرین، از دیگر

اقداماتی است که باید در بازتعریف سیاست‌گذاری مهاجرت موردبررسی قرار گیرد. ۸. بسا توجه به خصلت گفتمانی پدیده مهاجرت، «کارآمدی حکمرانی مهاجرت» بدون بازسازی سیاست‌های رسانه‌ای کشور در این زمینه امکان‌پذیر نیست، تا از این راه تفسیرهای «یکسویه، انقباضی و تهدیدانگار» جای خود را به تفسیرهای «چندوجهی، انبساطی و فرصت‌گرا» دهد. دبیهی است که در این میان سازمان صداوسیما، به‌ویژه شبکه‌های برون‌مرزی، از اهمیت بی‌مانندی برخوردار است تا با توسعه دایره مخاطبان، به گفت‌وگو با افکار عمومی ایرانیان در معرض مهاجرت با مهاجرت‌کنندگان بپردازد.

منبع: Khamenei.ir